

Klage på vedtak – sak 2025/2784

73/2 Fiskehytte ved Monsbutjørne – dispensasjonsbehandling

Til: Hol kommune
Ålmannvegen 8
3576 Hol

Fra:
Geilo Aktivitetssenter v/Inge Brusletto
Bruslettovegen 37
3580 Geilo

Dato: 18 mai 2026

Klage på vedtak

Det vises til vedtak datert 14.05.2026 i sak 2025/2784, delegert sak 386/26, hvor Hol kommune avslår søknad om dispensasjon for gjenoppbygging og endret plassering av fiskebu ved Monsbutjørne på gnr. 73 bnr. 2.

Vedtaket påklages med hjemmel i forvaltningsloven §§ 28 og 29. Det bes om at Hol kommune foretar en ny vurdering av saken. Dersom vedtaket ikke omgjøres, bes saken oversendt Statsforvalteren for klagebehandling.

1. Innledning

Klagen gjelder et tiltak som i realiteten er gjenoppbygging av en eksisterende fiskebu/båthus som i mange år har vært brukt i tilknytning til gårdens utmarksområder. Eksisterende bygg er sterkt preget av råte, sopp og forfall og vurdert som uegnet for videre bruk.

Det nye bygget er tilnærmet likt eksisterende i størrelse og funksjon, men er flyttet om lag 30 meter av hensyn til sikkerhet, tilgjengelighet og snøforhold. Det bestrides at tiltaket kan vurderes som etablering av en ordinær fritidshytte eller som ny utbygging i villreinområdet.

2. Kommunen legger til grunn en uriktig forståelse av tiltakets karakter

I vedtaket skjer det gradvis en omdefinering av tiltaket fra gjenoppbygging av eksisterende fiskebu til etablering av en ny hytte med fritids- og reiselivsbruk. Dette er etter klagers syn ikke i samsvar med faktum i saken.

Følgende forhold er ubestridte:

-Det har stått en fiskebu/båthus på stedet tidligere.

- Eksisterende bygg står fortsatt.
- Nytt bygg er tilnærmet likt eksisterende i størrelse.
- Antall bygg i området øker ikke.
- Tiltaket innebærer ingen nye veier eller større terrenginngrep.
- Villreinnemnda har ingen innvendinger.
- Statsforvalteren har ingen vesentlige innvendinger til gjenoppbygging.

Kommunens vedtak bygger i stor grad på antakelser om framtidig bruk. Det vises flere steder til at bygget “vil kunne” bli brukt mer og at det “vil være naturlig å legge til grunn” økt bruk.

Dette er ikke konkrete eller dokumenterte forhold, men forutsetninger kommunen selv legger inn i saken. Det foreligger ingen dokumentasjon på at tiltaket vil føre til vesentlig økt aktivitet sammenlignet med dagens bruk av området.

3. Statsforvalterens uttalelse er tolket for strengt

Statsforvalteren uttaler uttrykkelig at de ikke har vesentlige innvendinger til gjenoppbygging av bygget, fordi eksisterende bygg erstattes av et bygg av tilnærmet samme størrelse. Statsforvalterens hovedkritikk var rettet mot kommunens mangelfulle oversendelse og manglende vurdering av hva det faktisk ble søkt dispensasjon fra. Vedtaket bygger etter klagers syn på en strengere forståelse enn det Statsforvalteren faktisk har gitt uttrykk for.

Det er særlig viktig å merke seg at:

- Villreinnemnda vurderte tiltaket som å ha liten betydning for villrein.
- Statsforvalteren aksepterte i utgangspunktet gjenoppbygging.
- Fylkeskommunen åpnet for vilkår fremfor avslag.

Det foreligger derfor ikke prinsipielle faglige innsigelser mot selve gjenoppbyggingen.

4. Kommunen legger en urimelig streng terskel til grunn for stedbunden næring og utmarksnæring

Vedtaket bygger i stor grad på at kommunen mener næringsgrunnlaget er for lite til å begrunne bygget. Klagen bestrider at plan- og bygningsloven oppstiller krav om fulltidsdrift eller høyt økonomisk omfang for at aktivitet skal kunne regnes som stedbunden næring eller landbrukets utmarksnæring.

Det er godt kjent at små og kombinerte gårdsbruk i fjellkommuner ofte er avhengige av:

- kombinasjonsdrift
- tilleggsnæring
- småskala naturbaserte aktiviteter
- bruk av utmarksressurser

Det vises også til nasjonale føringer knyttet til Landbruk Pluss og utvikling av

tilleggsnæring i distriktene.

Kommunen legger etter klagers syn til grunn en urimelig høy terskel når:

- garnfiske,
- tilsyn og bruk av utmark,
- småskala lokalmat, og naturbaserte aktiviteter ikke anses relevante for vurderingen.

Klagen bestrider ikke at kommunen kan foreta en konkret vurdering av behovet, men det må foreligge en forholdsmessig og realistisk vurdering av hvordan mindre fjellbruk faktisk drives.

5. Landskap og plassering

Klagen erkjenner at landskapshensyn er relevante. Samtidig bygger vedtaket på en vurdering av at ny plassering er mer eksponert i landskapet, uten at dette er dokumentert gjennom konkrete analyser eller visualiseringer.

Det er heller ikke vurdert om:

- fargevalg,
- materialbruk,
- terrengtilpasning, eller andre vilkår kunne redusere eventuelle ulemper.

Både Statsforvalteren og fylkeskommunen peker nettopp på at vilkår kan være aktuelle. Kommunen har ikke i tilstrekkelig grad begrunnet hvorfor slike vilkår ikke anses tilstrekkelige.

6. Naturmangfold og samlet belastning

Kommunen viser til naturmangfoldloven § 10 og samlet belastning for villrein. Klagen mener vurderingen blir for generell.

Det konkrete tiltaket gjelder:

- gjenoppbygging av eksisterende bygg, uten økning i antall bygg, uten nye veier, og uten dokumentert vesentlig økning i aktivitet.

Når Villreinnemnda samtidig vurderer tiltaket som å ha liten betydning for villrein, mener klager at kommunen i for stor grad bygger på generelle betraktninger om samlet belastning, uten å sannsynliggjøre hvilken konkret negativ effekt akkurat dette tiltaket vil ha.

7. Om ulovlig igangsetting

Tiltakshaver erkjenner at byggingen ble påbegynt før søknad ble sendt inn. Dette ble gjort i god tro, basert på at tiltaket ble oppfattet som nødvendig gjenoppbygging av eksisterende bygg.

Det vises til Statsforvalterens egen uttalelse om at etterfølgende søknader skal behandles som om tiltaket ikke var gjennomført, og at tiltakshaver verken skal behandles strengere eller mildere som følge av dette.

Klagen legger derfor til grunn at ulovlig igangsetting ikke kan tillegges avgjørende vekt i dispensasjonsvurderingen.

8. Oppsummering

Klagen mener kommunen har:

- lagt til grunn en for streng forståelse av stedbunden næring,
- tillagt antatt framtidig bruk for stor vekt,
- vurdert tiltaket mer som en ny fritidshytte enn som gjenoppbygging, og ikke i tilstrekkelig grad vurdert om vilkår kunne redusere eventuelle ulemper.

Det understrekes at:

- eksisterende bygg erstattes,
- størrelsen er tilnærmet lik,
- Villreinnemnda ikke har innvendinger,
- Statsforvalteren ikke har prinsipielle innvendinger mot gjenoppbygging, og at tiltaket ikke innebærer ny infrastruktur eller vesentlige terrenginngrep.

Etter klagers syn er vedtaket derfor for strengt og bygger på en uriktig eller uforholdsmessig vurdering av tiltakets faktiske konsekvenser.

Påstand

Vedtak i sak 2025/2784, delegert sak 386/26, omgjøres, og dispensasjon innvilges eventuelt med nødvendige vilkår knyttet til fjerning av eksisterende bygg, farge- og materialvalg, og bruk av bygget.

Med vennlig hilsen

Inge Brusletto

Geilo Aktivitetssenter